

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: DK-2P/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5421201341
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Kňazúrová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5421201341.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudkyňou JUDr. Renátou Kňazúrovou vo veci starostlivosti súdu o mal. deti A.: 1/ B., nar. XX.XX.XXXX a 2/ C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, deti rodičov – matka: D. A., E. A., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom B. A., F. G. XXXX/XX, právne zastúpená JUDr. Lenkou Zábojníkovou, advokátkou so sídlom K. H. F. X, E., IČO: 53479530 a otec: I. A., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom B. A., F. G. XXXX/XX, t. č. bytom B. A., J. XXXX/X-XX, právne zastúpený: Advokátska kancelária Kováčil Legal, s.r.o., so sídlom Dolný Kubín, Radlinského 1729, IČO 47238429, mal. deti zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, za účasti Okresnej prokuratúry Dolný Kubín, o návrhu matky na zmenu úpravy styku – zákaz styku otca s mal. deťmi, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh matky zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
- III. O nároku štátu na náhradu trov konania a o výške náhrady trov konania štátu súd rozhodne samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Dňa 06.08.2021 podala matka Okresnému súdu Dolný Kubín návrh na zvýšenie výživného, v rámci ktorého tiež navrhla zmeniť výrok rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/38/2018 zo dňa 26.07.2019 v časti týkajúcej sa oprávnenia otca stretávať sa s mal. deťmi a žiadala, aby súd styk otca s mal. deťmi zakázal, pretože sa s otcom nechcú stretávať, majú z neho strach a je v najlepšom záujme mal. detí, prihliadnuc na ich zdravotný stav, tento styk zakázať.
2. Uznesením sp. zn. 2P/28/2021 zo dňa 20.10.2021 súd konanie o návrhu matky na zákaz styku otca s mal. deťmi vylúčil na samostatné konanie z pôvodnej veci vedenej pod sp. zn. 2P/28/2021.
3. Uznesením sp. zn. 2P/47/2021 zo dňa 08.11.2021 súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín za opatrovníka pre mal. deti B. a C. A.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10.12.2021.
4. Na pojednávaní súd vypočul rodičov mal. detí, maloleté deti A., vyžiadal vyjadrenie kolízneho opatrovníka a prokurátora, oboznámil sa s vypracovaným znaleckým posudkom znalkyne PhDr. Márie Homolovej a ostatnými listinnými dôkazmi, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav:
5. O úprave styku otca s mal. deťmi bolo naposledy rozhodované rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/38/2018 zo dňa 26.07.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 31.07.2019 a ktorým súd manželstvo účastníkov I. A. a D. A. rozviedol a schválil dohodu rodičov o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode tak, že mal. deti A. sa na čas po rozvode zverujú do

osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok. Otec sa zaviazal platiť na výživu mal. B. sumou 110,- eur mesačne a na mal. C. sumou 110,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky mal. detí, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode a zároveň sa zaviazal, že aj po rozvode manželstva bude uhrádzať v plnom rozsahu výdavky spojené s bývaním v spoločnom byte v B. A., K. L. F. G. XXXX/XX-XX. Podľa tohto rozsudku bol otec oprávnený stretávať sa s mal. deťmi každý týždeň vo štvrtok od 15:00 hod. do 16:30 hod., a to za účasti tretieho subjektu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, resp. ním odporúčaného iného, k tomu oprávneného subjektu, napr. Centrum pre deti a rodiny Istebné, pričom odovzdávanie a preberanie detí sa bude uskutočňovať v určenom čase na ÚPSVaR Dolný Kubín, resp. v priestoroch iného, ním určeného subjektu pre asistenciu pri styku a matka sa zaviazala mal. deti na styk s otcom pripraviť a v určenom čase odovzdať na ÚPSVaR Dolný Kubín, resp. v priestoroch ním určeného subjektu pre asistenciu pri styku otca s deťmi.

6. Prokurátor Okresnej prokuratúry Dolný Kubín podľa § 13 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) vstúpil do konania dňom 04.11.2021.

7. Právny zástupca matky na pojednávaní zotrval na písomne podanom návrhu, pričom poukázal na správu psychiatra F. F., z ktorej vyplýva, že mal. C. vykazuje znaky týranej osoby, mal. deti sa asistovaných stretnutí nezúčastňujú, resp. pred každým stykom majú zdravotné problémy, zle to prežívajú a styk s otcom sa vyhýbajú. Styk detí s otcom považuje pre deti za traumatizujúci, preto je vhodné otcovi zakázať styk s deťmi, aby sa ich zdravotný stav mohol upraviť.

8. Právny zástupca otca uviedol, že s návrhom matky na zákaz styku otca s mal. deťmi otec nesúhlasí, otec sa nemôže s deťmi stretávať kvôli manipulácii zo strany matky voči deťom, ktorá trvá už niekoľko rokov a u C. sa prejavila tým, že jeho psychický stav sa od roku 2019 neustále zhoršuje, pričom v minulosti dvaja nezávislí znalci konštatovali, že obe deti neboli otcom týrané, pričom v konaní o rozvod manželstva vo veci 8P/38/2019 sa znalec F. M. vyjadril, že strach a úzkosť u detí je dôsledkom správania sa matky voči deťom a znalec taktiež nezistil zo správania detí, že by pred otcom mali strach alebo obavy. Poukázal na skutočnosť, že od roku 2019 sa otec s deťmi fakticky nestretáva, ÚPSVaR Dolný Kubín alebo CDR Istebné mali vyvinúť viac úsilia, aby rodine bola poskytnutá odborná pomoc a aby sa ustálil taký druh stretávania, ktorý by bol vyhovujúci. Kvôli manipulatívnej správaní matky deti odmietajú styk s otcom a navrhol nariadenie znaleckého dokazovania kvôli objektívnemu zhodnoteniu zmeny v správaní a prežívaní detí za posledné roky. Poukázal na záverečnú správu Detského centra Náruč zo dňa 06.12.2019, na ktoré centrum sa obrátila matka v čase, kedy prebiehalo trestné stíhanie vedené pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby voči otcovi mal. detí a zo záverov tejto správy je zrejmé, že matka detí sa veľmi intenzívne a podrobne zameriava na zdravotný stav detí, má potrebu zdôrazňovať im ich nepriaznivý zdravotný stav a riziká z toho vyplývajúce, pripomína im minulé zážitky z lekárskeho ošetrovania. Matka deťom aj okoliu sústavne pripomína rôzne zdravotné hrozby a komplikácie detí, čím vytvára prostredie, kde deti žijú v sústavnej obave o svoj život a zdravie. Vzniká podozrenie, že starostlivosť matky môže byť pre deti obmedzujúca alebo až poškodzujúca, a to najmä psychicky, čo môže mať negatívny vplyv na zdravý fyzický a psychický vývoj dieťaťa.

9. Matka zotrvala na podanom návrhu, pretože pred každým stretnutím, ktoré bolo s otcom plánované, mal. C. bolela hlava a mal hnačky, o čom informovala psychologičky, ktoré s deťmi na ÚPSVaR pracovali. Vždy na plánované stretnutie prišli, kontakt bol v osobitnej miestnosti, kde sa deti stretli s psychológmi, mohli hovoriť o svojich pocitoch a po rozhovore chlapci odchádzali spokojní. Po istom čase sa už nemali s čím psychológovi zdôveriť a nevideli význam v tom, aby na stretnutia s psychológmi chodili, pričom sa nechceli stretnúť ani s otcom. Jedného dňa sa mal. C. „vzbúril“, nechcel ísť na stretnutie, pretože nechce, aby otec počas toho, keď on (C.) je u psychológa, sedel oproti dverám a počúval ich rozhovor. Chcel, aby otec sedel inde a neskôr už ani nechcel, aby otec sedel na rovnakej chodbe, preto psychologička odporučila, aby sa stretnutia uskutočňovali pri výťahu. Deti stretnutia s otcom úplne odmietali a odmietajú, Dávid nastúpil na strednú školu a býva na internáte mimo Dolný Kubín, takže stretnutia vo štvrtok sa realizovať nemohli, preto sa dohodli na stretnutiach v piatok dopoludnia, bolo to už v čase, kedy bol B. na základnej škole. Postupne došlo ku vyčerpaniu hodín, kedy malo dochádzať ku stretnutiam s podporou psychológa. U mal. C. došlo ku zhoršeniu zdravotného stavu, preto vyhľadala pomoc u PhDr. Regulovej – psychológa a v špeciálnom pedagogicko – psychologickom centre, kde C. chodí na podporné terapie. Myslela si, že B. je na tom psychicky lepšie, ale zdôveril sa jej s tým, že sa v byte, v ktorom bývajú necíti dobre, pociťuje úzkosť, vracajú sa mu všetky zlé myšlienky a niekedy sa mu

aj zle dýcha. Zrejme prežíva stavy úzkosti a vyjadril sa, že pokiaľ je na internáte, cíti sa lepšie. Obe deti odmietajú styk s otcom, pretože sa ho boja a nechcú, aby ich kontaktoval. Dôvod, pre ktorý sa C. otca bojí je ten, že ho v minulosti veľmi bil, raz ho na zemi bil päšťami, na čo bola s dieťaťom na lekárskom ošetrení, kde lekár konštatoval poranenie sánky, kontúziu hrudníka a panvy a z tohto dôvodu podala trestné oznámenie. Zrejme ale došlo ku manipulácii so zdravotnou dokumentáciou C., lebo zo správy z ošetrenia bola vymazaná kontúzia hrudníka a panvy, ostalo len poranenie sánky, avšak následne bol zistený nádor, ktorý toto poranenie prekryl. Čo sa týka správania sa otca, tak mal. C. zažil psychické týranie, otec sa mu neustále vyhrážal, ju pred dieťaťom fyzicky napádal a pľul na ňu. C. bol aj svedkom toho, že ju otec zhodil na posteľ a škrtil a maloletý začal kričať a plakať a následne dostal astmatický záchvat. Deti boli svedkami viacerých incidentov a najmä C. videl fyzické útoky otca na matku. Mal. B. sa otca taktiež bojí, pretože zažil z jeho strany psychické týranie. Deti kvôli tomu potrebovali podporu psychológa.

10. Otec na pojednávaní uviedol, že 80 až 90% z toho, čo tvrdí matka, je klamstvo. Pripustil, že C. dal v minulosti facku, ale iba preto, že mu syn povedal, že je „hajzel“. S deťmi sa stretávať chce, na ÚPSVaR Dolný Kubín vždy sedel na chodbe a nikdy žiaden rozhovor detí s psychológom nepočul. Raz sa stalo, že matka pred mal. B. na chodbe ÚPSVaR povedala, aby išli preč, že sa tam nedá dýchať, keď je tam on (otec, pozn. súdu). Jedenkrát mesačne deťom napíše, že ich ľúbi a ako sa majú, ale odpoveď nedostáva, domnieva sa, že matku by mal vyšetriť psychológ, pretože deti sú neustále vystavované rôznym vyšetreniam a pokiaľ aj C. mal predpísané lieky, ani ich z lekárne nevybrala.

11. Kolízny opatrovník sa vyjadril, že je pravdou, že otec sa deťmi nestretáva, mal. B. od septembra 2021 v CDR nebol a navrhol do konania pribrať znalca, ktorý by sa vyjadril ku možnosti a podmienkam opätovného stretávania sa detí s otcom. K tomuto návrhu sa pripojil aj prokurátor, ktorý žiadal, aby sa znalec vyjadril aj ku psychickému prežívaniu detí, a či od posledného znaleckého dokazovania u C. došlo k zhoršeniu psychického stavu.

12. Do konania bol pribratý znalec z odboru psychológia, klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých N. F. G., ktorá vypracovala znalecký posudok č. 5/2022. Znaleckého vyšetrenia sa zúčastnili len rodičia a mal. B., mal. C. sa na vyšetrenie napriek opakovaným termínom nedostavil, resp. matka opakovane uvádzala rôzne zdravotné prekážky, pre ktoré sa C. zúčastniť vyšetrenia nemôže. Znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, že mal. Dávid ešte ani neuviedol informáciu, o ktorú ho znalkyňa žiadala a hneď sa opravoval, pričom tento znak signalizuje, že mal. Dávid cenzuruje svoje výpovede a kalkuluje, čo má povedať. Vystupuje nepriateľsky, hostilne a útočne voči otcovi a keď je spochybnená jeho výpoveď výpoveďou otca, tak fabuluje. V jeho správaní znalkyňa skonštatovala drzé, až arogantné správanie nielen voči otcovi, ale aj voči znalkyni bez dôvodnej príčiny len preto, že otec uvádza svoju výpoveď, s ktorou je B. konfrontovaný a preto útočí. B. následne chcel opustiť miestnosť, pretože mu je zle, znalkyňa skontrolovala jeho výzor, ktorý nesignalizoval mimoriadny stav a inštruovala ho, aby zhlboka dýchal, zachoval pokoj, uisťovala ho, že mu nič nehrozí a že jeho zdravotný stav nie je ohrozený. Toto správanie znalkyňa vyhodnotila ako potrebu úniku B. z neprijemnej situácie, ktorá bola navodená tým, že jeho výpoveď v konfrontácii s výpoveďou otca je spochybniteľná. Záverom znalkyňa uviedla, že mal. Dávid v interakcii s otcom prezentuje hostilný a averzívny postoj voči otcovi, ktorý je absolútny, neprípúšťa žiadne pozitívne vlastnosti otca, ani žiadne prežité pozitívne udalosti s ním, vystupuje nepriateľsky, nevie uviesť ani osobnú negatívnu situáciu, ktorá by bola spojená s agresiou voči nemu samotnému, odvoláva sa na agresívne správanie otca voči mal. C.. Jeho výpoveď o lepšej finančnej situácii (uvádzal, že bez otca majú viac peňazí) je rozporná s tvrdením matky, že ona nemá financie ani na potraviny a preto nemôže prísť na znalecké vyšetrenie. Prejavil odpor k stretávaniu sa s otcom, ale potrebu psychologickú pomoc nepovažuje pre neho za aktuálne vhodné a potrebnú. Maloletý z nejakého dôvodu skresľuje obraz otca v zápornom smere a otca predstavuje nerealisticky, v extrémne nepriaznivom svetle. Vo vzťahu k otcovi prechováva pohŕdavý a znehodnocujúci postoj, o otcovi B. prezentuje pocit, že je otcovi protivný a že ho otec nenávidí, a že ním pohŕda. Aj táto analýza poukázala na to, že ide o podozrenie na štylizáciu extrémne záporného vzťahu k otcovi. Znalkyňa nezistila strach mal. B. z otca. Stretávanie s otcom nie je neefektívne, post traumatická stresová porucha u neho nebola preukázaná. Je oprávnený predpoklad, že matka svojím extrémnym zaujatím v oblasti zdravia na jednej strane obom deťom signalizuje starostlivosť, na druhej strane ich vedie k zvýšenej pozornosti, resp. až obavám o zdravie, čo zvyšuje neistotu detí a obmedzuje ich v detskom spôsobe bezstarostného a bezpečného prežívania. Svojím vplyvom matka deformuje náhľad na otca v negatívnom smere, čo škodí deťom v objektívnom náhľade a môže u nich vzbudzovať konflikt vlastných spontánnych pocitov v konfrontácii s preberanými postojmi a názormi matky. Zo

zdravotnej dokumentácie bolo zistené, že matka nenáležite rieši psychický stav mal. C. striedaním pedopsychiatrov iba sporadickými kontrolami, pričom absentuje farmakoterapia a cieleňá systematická psychoterapia. Otec neovplyvňuje psychický stav mal. detí. Znalkyňa uviedla, že nie je vhodný zákaz styku, lebo keby aj styk nebol realizovaný, nezanechá také negatívne dôsledky, ako zákaz styku, ktorý deti ešte viac utvrdí v odmietaní otca (schválenie postoja matky a súdom potvrdené odmietnutie otca). Matka je horšie prispôsobivá, vytvára napätie, robí ťažkosti, je zbrklá a jej výpoveď môže byť významovo nižšej kvality, nakoľko extrémne cenzuruje odpovede. Problémom matky je zvládanie afektov, ide u nej o maladaptívne nadužívanie emočných kanálov pri riešení problémov, pričom ide o ich expresívne používanie, čo následne obmedzuje aj flexibilitu myslenia. Matka má sebaúctu negatívnu, znepokojivý pocit zraniteľnosti vlastného tela sa prenáša aj do znepokojenia nad telesným stavom jej detí. Telo je vnímané ako poškodené a disfunkčné. Do interpersonálnych vzťahov sa matka zapája správaním, ktoré je menej adaptívne, je možné predpokladať aj vysokú pravdepodobnosť neefektívneho správania. Agresivitu a súperivosť vníma ako prirodzenú súčasť interpersonálnych vzťahov. Jej myslenie je fixované, málo flexibilné, ťažko mení svoje kognitívne stratégie, postoje a názory. U otca je možné odhaliť vnútorný konflikt medzi vysokou hodnotou prisudzovanou sebe samému a priemernosťou, ktorú mu dáva najavo okolie. Má tendenciu k tolerancii k chybám vlastným, ale aj k chybám iných. Snaží sa dosiahnuť viac ako má dostupných zdrojov a preto pri dosahovaní cieľov zlyháva a prežíva často frustráciu a následne depresiu. U otca je normálna kvalita pri spracovaní informácií, jeho myslenie je fixované, obtiažne mení postoje a názory.

13. Prokurátor, otec a kolízny opatrovník ku vypracovanému znaleckému posudku žiadne výhrady nemali. Matka sa ku posudku vyjadrila v tom zmysle, že tento považuje za „neprávoplatný a neakceptovateľný súdom“. Mal. B. mala znalkyňa klamať a navádzať na odpovede, zvyšovala na neho hlas a zo stretnutia s otcom bol veľmi rozrušený a to až tak, že „párkrát spadol na internátnom schodisku“. Znalkyňa počas intervencie mala citovať desať božích príkazaní, v testovacích hárkoch boli otázky ohľadne komunizmu a leninizmu a hárkky vyplňali obyčajnou ceruzkou, čo je neprípustné. Žiadala, aby súd zobral do úvahy PhDr. Ďanovského.

14. Súd vo veci vypočul vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť obe mal. deti, pričom mal. C. pred súdom uviedol, že nevie, z akého dôvodu bol zavolaný na pojednávanie, ale matka mu povedala, že ide o stretávanie sa s otcom, aby sa to už konečne vyriešilo. Odmietol sa zúčastniť znaleckého vyšetrenia, pretože otca vôbec nechcel vidieť, bojí sa ho. Otca sa bojí kvôli tomu, ako sa k nemu správal v minulosti, pretože ho bil aj za malichernosti, keď mal šesť alebo sedem rokov, bil ho do hlavy, inokedy ho v kúpeľni udrél tak, že neskôr musel ísť na operáciu sánky. Otec vyčítal všetko, aj zjedené potraviny, B. hneď na pokyn otca všetko urobil, jemu to trvalo dlhšie. Bol svedkom toho, že otec veľakrát mame napľul do tváre alebo jej dal facku. Otca vôbec nechce vidieť, keď aj išiel na stretnutie na ÚPSVaR, bolo mu zle od žalúdka a motala sa mu hlava. Otec ho žiadnym spôsobom nekontaktuje, ak sa s ním náhodne stretne v meste, snaží sa ísť ďalej, a hoci sa otec snažil ho osloviť, on si to nepraje. Má viacero zdravotných komplikácií, niektoré vo fáze diagnostiky. Nechce pokračovať v stretávaní sa s otcom, ani za účasti asistovanej pomoci, pretože sa ho bojí. Po stretnutiach s otcom sa jeho zdravotný aj psychický stav zhoršil, začal navštevovať psychológa, ktorý zistil, že má obsedantno – kompulzívnu poruchu, teda rôzne nutkavé myšlienky a po tom, ako sa s otcom úplne prestal stretávať, sa tento problém výrazne zlepšil. Ku znalkyni odmietol ísť, pretože otca nechcel vidieť. Ku znalkyni taktiež nechcel ísť preto, že v minulosti už u jedného znalca v Liptovskom Mikuláši bol, ale „ten išiel výslovne proti nám a tak už takúto skúsenosť zažiť nechcem“. Robili sa testy na prípadné týranie, kde skóre vyšlo 9 z 10 a toto sa v znaleckom posudku neobjavilo. S matkou má dobrý vzťah, s otcom sa nikdy nestretol tak, že by boli v jednej miestnosti a sedeli vedľa seba, pri asistovaných stretnutiach bol otec v druhej chodbe a on v prvej. Otca neberie ako súčasť rodiny, nechce s ním mať nič spoločné a neoslovuje ho otec a je pre neho „on“. Otec platí výživné, je to jeho povinnosť, vie, že rodičia majú rodičovské práva aj povinnosti, povinnosťou je napr. zabezpečiť potreby detí a právom napr. napomenúť, ale nevyžadovať niečo násilím.

15. Mal. B. A. pred súdom uviedol, že matkou mu bolo povedané, že pojednávanie sa vedie kvôli tomu, že „nás chcú odňať zo starostlivosti otca“. V čase, keď žili s otcom, tak vzťah medzi ním a otcom bol minimálny, otec sa o neho veľmi nezaujímal. O všetko sa starala matka, chladnička bola väčšinou prázdna, nebolo z čoho variť, raňajky a večere boli suché a na obed zvyčajne polievka. Otec odmietal nakupovať iné potraviny s odôvodnením, že stačí maslo a chlieb. Keď bol malý, otec bítaval brata C. tak, že tento veľmi kričal, on si zapchával uši a zatváral sa do izby. Tiež videl, že otec udrél matku. Stravu v internáte na strednej škole mu platí teta a ubytovanie strýko, lebo matka nemá na to peniaze.

Stretávanie s otcom na úrade za prítomnosti psychológa prebiehalo tak, že otec sedel v prvej chodbe, on okolo neho narýchlo prebehol do miestnosti psychológa, s ktorým sa porozprávala a následne odišiel. Ani raz s otcom nemal žiaden kontakt, ani rozhovor, ani vedľa seba nesedeli. Otca v kontaktoch mobilného telefónu nemá, má ho na „čiernej listine“, takže sa nejako nekontaktujú, keď má meniny a narodeniny, pošle mu správu. Kvôli stretnutia s otcom sa psychický stav brata výrazne zhoršil, má obsedantné poruchy a niekedy mu bolo fyzicky zle, keď len okolo neho otec prešiel. Nechce pokračovať ani v asistovaných stretnutiach, v nedeľu prichádza na internát a zo školy odchádza niekedy vo štvrtok alebo piatok. Keď bude dospelý, nechce mať s otcom žiadne vzťahy. To, že sa s otcom nechce stretávať, je následkom jeho správania sa v minulosti.

16. Pri výsluchu oboch mal. detí bola prítomná psychologička F. A. C., ktorá sa po výpovedi detí vyjadrila, že nenamieta spôsob výsluchu oboch mal. detí a ďalej uviedla, že so C. začala pracovať na prelome septembra a októbra 2022, kedy mali úvodné stretnutie a následne štyri terapie každé dva týždne. C. mal kompulzívne a obsedantné prejavy, obsesie spočívali v tom, že mal nutkavé otázky ohľadne zdravotného stavu, či sa mu niečo môže stať, či to bude mať na neho závažný dopad a frekvencia týchto otázok sa zvyšovala. Po terapiách sa situácia zlepšila, už sa na tieto otázky pýta menej, ale konštatovala u neho anticipačnú úzkosť, čo svedčí o syndróme týraného dieťaťa, kedy trpel a trpí obavami a neopodstatnenými strachmi, že sa niečo môže stať, a to je následok prežitých udalostí. Medikamentóznou liečbu nemá. Odkedy sa C. s otcom nestretáva, jeho zdravotný stav je zlepšený.

17. Posledné pojednávanie súd vykonal v neprítomnosti matky, ktorá ospravedlnila svoju neúčast a požiadala, aby súd vo veci konal a rozhodol v jej neprítomnosti. Právny zástupca otca sa vyjadril, že znalecký posudok PhDr. Homolovej bol vypracovaný štandardnými znaleckými metódami, postup znalkyne nebol zaujatý a preto nie je dôvodom, aby súd na tento znalecký posudok neprihliadal. Otec sa vyjadril, že psychologička v rámci vyšetrenia konala profesionálne, rozhovory vždy upokojovala a k ničomu takému, ako tvrdí matka, nedošlo. Záverom právna zástupkyňa matky žiadala návrhu vyhovieť, pretože má za to, že mal. deti styk s otcom odmietajú, majú z neho reálny strach, preto ako sa k nim a k ich matke v minulosti otec správal. Samotná znalkyňa uviedla, že stretávanie je nefunkčné, resp. je potrebné rešpektovať názor detí, na druhej strane uviedla, že ani zákaz styku nie je v záujme mal. detí. Podľa názoru matky je potrebné zakázať styk otca s deťmi, pretože deti styk dlhodobo odmietajú, strach z otca sa manifestuje aj na ich fyzickom a duševnom zdraví a to najmä u C. s vážnymi negatívnymi zdravotnými dôsledkami. Je na mieste aplikovať ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine a zakázať styk otca s mal. deťmi v záujme ochrany ich duševného zdravia. Právny zástupca otca uviedol, že je pravdou, že vzhľadom na vek mal. detí súd má prihliadať na ich názor, nie je to však všeobecné pravidlo, a v tomto konaní naň nemožno prihliadať, nakoľko znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, že mal. deti sú ovplyvňované matkou, ich názor je matkou deformovaný a deti preberajú názory a postoje matky, čo nemožno vyhodnotiť ako ich vlastný, samostatný názor. Znalkyňa sa vyjadrila, že nie je v záujme mal. detí úplný zákaz styku, pretože takéto riešenie by deti ešte viac utvrdilo v odmietaní otca. Kollizny opatrovník a prokurátor zhodne uviedli, že by bolo vhodné zúžiť styk otca s mal. deťmi na stretnutie jedenkrát mesačne v rozsahu troch hodín za asistencie CDR Istebné.

18. Súd v ďalšom oboznámil listinné dôkazy, a to rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/38/2018 zo dňa 26.07.2019, z ktorého je zrejmé, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. deťmi každý týždeň vo štvrtok od 15:00 hod. do 16:30 hod., a to za účasti tretieho subjektu ÚPSVaR Dolný Kubín, resp. CDR Istebné, pričom odovzdávanie a preberanie detí sa má uskutočňovať v určenom čase na ÚPSVaR Dolný Kubín, resp. v priestoroch iného, ním určeného subjektu pre asistenciu styku. Zo správy F. H. F., detského psychiatra, zo dňa 27.04.2021 je zrejmé, že mal. C. trpí obsedantno – kompulzívnu poruchou, syndrómom týraného dieťaťa, je úzkostný vo vzťahu k matke a odporúčané psychoterapeutické vedenie. Zo správy toho istého detského psychiatra zo dňa 19.08.2021 je zrejmé, že maloletý, keď má ísť na stretnutie s otcom cíti úzkosť, trpel zhoršeným OCD symptómom. Mgr. Katarína Regulová, klinický psychológ dňa 29.09.2021 v správe uviedla, že mal. C. je evidovaný v jej ambulancii od 15.06.2021, ku vyšetreniu C. malo dôjsť 13.08.2021, ale bolo zrealizované iba úvodné – zoznamovacie stretnutie, ďalší termín 24.08.2021, kedy bolo plánované jeho psychodiagnostické vyšetrenie, matka zrušila z dôvodu hospitalizácie maloletého v nemocnici v Martine za účelom chirurgického zákroku. V roku 2019 vyšetřil maloletého C. aj F. F. K., detský psychiater, ktorý zistil, že maloletý trpí hyperaktivitou, impulzivitou, poruchou pozornosti, obsedantno – kompulzívnu poruchou, adaptačnou poruchou a hyperkinetickou poruchou a bola mu odporúčaná medikamentóznou liečba. Zo správy ÚPSVaR Dolný Kubín zo dňa 05.01.2022 je zrejmé, že otec sa so synmi nestretáva a keď ich

kontaktuje cez SMS, tak na správy nereagujú. Zo správy O. Istebné zo dňa 02.11.2021 vyplýva, že v mesiacoch jún až október 2021 bolo uskutočnených 21 plánovaných stretnutí za účelom kontaktu otca s mal. deťmi, ktoré však neprebehli ako asistované stretávanie otca so synmi, ale len ako samostatné, podporné psychologicko – poradenské sedenia, pretože deti kontakt s otcom vždy odmietli alebo na stretnutia neprišli. Otec sa dostavil na všetky stretnutia. Počas stretnutí s mal. deťmi sa v rámci individuálnych rozhovorov zaoberali ich momentálnym prežívaním a pohľadom na rôzne situácie. Počas celého obdobia sa CDR nedarí naplniť požadovaný cieľ, ktorým je poskytovať asistenciu pri styku otca s mal. deťmi, a to z dôvodu neustáleho odmietania mal. detí k uskutočneniu kontaktu s otcom. Zo správy ÚPSVaR Dolný Kubín zo dňa 15.05.2023 je zrejmé, že vzájomné stretnutia mal. detí a otca sa nerealizujú, mal. B. sa s otcom vôbec nestretáva, tento bol v CDR naposledy 30.12.2022, s otcom však vôbec nekomunikoval. Zo záverečnej správy CDR Istebné zo dňa 09.05.2023 vyplýva, že od apríla 2023 boli do 09.05.2023 uskutočnené ešte štyri plánované stretnutia za účelom kontaktu otca s deťmi, a to 14.04.2023, 21.04.2023, 28.04.2023 a 05.05.2023. Otec mal. detí sa dostavil na všetky stretnutia, mal. B. sa nedostavil ani raz, mal. C. s matkou sa dostavili trikrát, ale nie za účelom kontaktu s otcom. Všetky stretnutia opäť neprebehli ako asistované stretávanie otca so synmi, ale len ako samostatné podporné psychologicko – poradenské sedenia, pretože deti kontakt s otcom vždy odmietli alebo na stretnutie neprišli.

19. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme mal. dieťaťa, súd obmedzí styk mal. dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

20. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku je teda aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Ani takéto rozhodnutie však nemôže byť definitívne, z intenzity tohto zásahu do práva na ochranu rodinného života vyplýva požiadavka pozitívneho záväzku, to znamená, vytvárania predpokladov pre to, aby zúžený alebo prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený. Pri rozhodovaní o návrhu niektorého rodiča na obmedzenie, prípadne zákaz styku druhého rodiča s dieťaťom, je predovšetkým nevyhnutné spoľahlivo odhaliť pravý dôvod, prečo bol takýto návrh na súd podaný. Dôvody, ktoré viedli jedného z rodičov k podaniu návrhu nevyplývajú takmer nikdy z návrhu samotného a rodič sa vždy odvoláva na záujem dieťaťa daný napr. tým, že sa dieťa s druhým rodičom nechce stretnúť. Judikatúra sa s týmto postojom vysporiadala už v roku 1967, keď súdom uložila jednoznačnú povinnosť rozlíšiť, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti (R 96/1967). Nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená nechť dieťaťa, najmä vtedy, ak indície smerujú k zámernému pôsobeniu preferenčného rodiča s cieľom vyvolať takéto správanie dieťaťa. Aj deti sú svojím rodičom povinné úctou a rešpektom a táto povinnosť nemôže bezdôvodne zaniknúť, a to ani pri rešpektovaní všetkých práv dieťaťa. Odmietanie dieťaťa samé o sebe nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku. Práve naopak – v takom prípade musí súd zvážiť širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby narušený vzťah medzi rodičom a dieťaťom obnovil. Spoľahlivé spoznanie skutočností, či styk rodiča s mal. dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa, si zväčša vyžaduje spoluprácu s odborníkmi, predovšetkým na základe znaleckého posudku psychológa. Na vyslovenie zákazu styku treba dospieť k záveru, že uskutočňovanie styku rodiča s mal. dieťaťom naozaj ohrozuje záujem dieťaťa, a že je to nevyhnutné v záujme zdravého vývoja maloletého. O tak tvrdom opatrení by mal súd rozhodnúť až po vykonaní právne významných dôkazov (najmä znaleckého posudku), pretože ide o opatrenie, ktoré má súd použiť len v najkrajnejších prípadoch, keď zistí, že stykom rodiča a dieťaťa sa výchova dieťaťa narušuje do tej miery, že ohrozuje zdravotný stav dieťaťa.

21. Zhodnotením všetkých predložených listinných dôkazov, správ participujúcich subjektov a znaleckého posudku súd dospel k záveru, že návrh matky nie je dôvodný. Otec je oprávnený na základe rozsudku 8P/38/2018 stretávať sa s mal. deťmi každý štvrtok od 15:00 hod. do 16:30 hod. za účasti ÚPSVaR, prípadne iného oprávneného subjektu. Už z charakteru modelu stretávania je zrejmé, že deťom nehrozila, ani nehrozí pri stretnutí s otcom žiadna ujma, vždy na stretnutiach bol

prítomný psychológ a ďalšia odborne spôsobilá osoba z ÚPSVaR Dolný Kubín. Bolo preukázané, že otec žiadnym spôsobom do stretnutí nezasahoval, rešpektoval vôľu a potreby detí, každého stretnutia sa zúčastnil, avšak mal. deti boli tie, ktoré kontakt s otcom dlhodobo odmietali a odmietajú. Zo znaleckého posudku N. G. jednoznačne vyplynulo, že otec nepotrebuje živiť záporné vzťahy k matke a deťom, súčasná abstinencia stretávania s deťmi je pre neho ťaživá a vyvoláva mu smútok a starosti. Znalkyňa sa zoznámila aj so znaleckým posudkom PhDr. Šlepeckého č. 1/2019, ktorý v tom čase preukazoval kladný vzťah otca k deťom a kladný vzťah detí k matke, pričom vzťah detí k otcovi bol ambivalentný a v tom čase skôr negatívny. Znalec upozornil, že deti vo vzťahu k otcovi si vytvárajú negatívny vzťah na základe identifikácie s matkou, znalec predpokladal možnosť rozvoja pozitívnych vzťahov detí k otcovi za predpokladu pestovania týchto vzťahov. Znalkyňa ďalej uviedla, že B. má k otcovi odmietavý negatívny postoj, ktorý je prevažne emočný, nie je schopný vysvetliť jeho racionálnu opodstatnenosť a v prípade, že je konfrontovaný k objektivizácii svojho postoja, prechádza do emočnej lability a neurovegetatívnych prejavov. Otec počas spoločnej interakcie zachovával pokojný spôsob kontaktu s B. a trpezlivo vysvetľoval. Čo sa týka matky, tak znalkyňa uviedla, že matkou uvádzané závažné ochorenie OCD u mal. C. nie je ošetrované riadnou starostlivosťou psychiatra a psychológa, žiadne psychiatrické lieky maloletý neužíva. Matka spochybňuje podiel otca vo výchove detí, prípadne mu pripisuje negatívny vplyv na deti. Matka zvýšene venuje pozornosť v oblasti zdravia detí a nezávažné zistenia zveličuje. Matka je nekonzistentná, pretože na základe objektívnych zistení lekárskeho vyšetrenia, ktoré odporúčajú terapeutický postup, matka tento postup nedodríava, napr. tvrdila, že deti majú glaukóm, ale z objektívnej lekárskej správy bolo zistené, že mali len podozrenie na glaukóm. Mali odporúčané antiglaukómové kvapky, ktoré sa matka rozhodla im nedávať. Čo sa týka diagnózy OCD u mal. C., tento bol u niekoľkých psychiatrov a psychológov, avšak matka nerealizuje farmakoterapiu a intenzívnu psychoterapiu. Z uvedeného vyplýva, že matka sa sústreďuje na preukázanie ťažkostí detí v ich somatickom a psychickom zdravotnom stave, ale nedodríava režim liečby. Vzťah matky k deťom je výrazne kladný, ale aj ochranársky, jej zameranosť na telo ovplyvňuje jej zvýšenú starostlivosť voči deťom, vyhľadávajú lekárske vyšetrenia. Toto môže viesť u detí k pocitu opatrnosti, neistoty, k obmedzeniu spontánnosti a brzdeniu pozitívnych emócií. Matka je horšie prispôsobivá, vytvára napätie, robí ťažkosti, je zbrklá a jej výpoveď môže byť významovo nižšej kvality, pretože extrémne cenzuruje odpovede. Problémom matky je zvládanie afektov, jedná sa u nej o maladaptívne nadužívanie emočných kanálov pri riešení problémov, pričom ide o ich expresívne používanie, čo potom následne obmedzuje aj flexibilitu myslenia. Dotazník rodičovského správania a postojov u mal. B. je možné interpretovať ako extrémny príklon k matke a extrémne odmietanie otca. Extrémne pozitívne hodnotenie matky a extrémne nízke skóre hostility vzbudzuje podozrenie na štylizáciu skutočných postojov a správania matky smerom k nadhodnocovaniu. Maloletý skresľuje obraz otca v zápornom smere a predstavuje otca nerealisticky, v extrémne nepriaznivom svetle. Vo vzťahu B. a matky je možné odhaliť až symbiotické spojenie (vyhľadávanie spoločnosti matky a práca s ňou v teame), nechať rozhodovať syna o tom, čo chce robiť. K znaleckému vyšetreniu mal. B. pristupoval tak, že vedome skresľoval skutočnosti (80% vysoké lži skóre), ktoré preukazuje tendenciu odpovedať skreslene a subjektívne. Maloletý je nepriateľský voči otcovi, cenzuruje odpovede, pri konfrontačných témach fabuluje a stotožňuje sa s matkou. Maloletý C. sa na vyšetrenie nedostavil, pretože „nechcel“. Je oprávnený predpoklad, že matka svojim extrémnym zaujatím v oblasti zdravia na jednej strane obom deťom signalizuje starostlivosť, na druhej strane ich vedie k zvýšenej pozornosti, resp. až obavám o zdravie, čo zvyšuje neistotu detí a obmedzuje ich v detskom spôsobe bezstarostného a bezpečného prežívania. Navyše svojím vplyvom matka deformuje náhľad na otca v negatívnom smere, čo škodí deťom v objektívnom náhľade a môže u nich vzbudzovať konflikt vlastných spontánnych pocitov v konfrontácii s preberanými postojmi a názormi matky. Podľa znalkyne nie je vhodný zákaz styku, lebo keby aj styk nebol realizovaný, nezanechá také negatívne dôsledky ako zákaz styku, ktorý deti ešte viac utvrdí v odmietaní otca.

22. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti súd návrh matky zamietol, pretože podľa záverov znaleckého posudku je zrejmé, že matka svojím vplyvom deformuje náhľad detí na otca v negatívnom smere, mal. Dávid vedome skresľoval skutočnosti, deti preberajú postoje a názory matky a teda bola to práve matka, ktorá dlhodobo podporovala deti v odmietaní otca, neprispela k tomu, aby sa mal. deti cítili komfortne a bezpečne pri stretávaní s otcom na neutrálnej pôde a za prítomnosti odborníkov, kedy im nehrozilo žiadne nebezpečenstvo, ale naopak, deti utvrdzovala v tom, že ich postoje pri odmietaní otca sú správne, čo vyústilo do dlhodobých negatívnych postojov detí voči otcovi, pričom toho času mal. deti otca úplne odmietajú a neodpovedajú mu ani na SMS kontakt a pri asistovaných stretnutiach s ním nechcú tráviť čas nielenže v spoločnej miestnosti, ale ani na spoločnej chodbe. Nie je v najlepšom

záujme mal. detí, aby súd zakázal styk otca s deťmi, práve naopak, je potrebné, aby sa prípadne vzťah medzi nimi opätovne pomalými krokmi budoval, a v budúcnosti ostal zachovaný aspoň v takej minimálnej miere, ako bolo určené rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/38/2018.

23. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Podľa § 58 ods. 2 CMP, o nároku štátu na náhradu trov konania a o výške náhrady trov konania štátu môže súd rozhodnúť samostatným uznesením aj po vydaní rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

25. Súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a o trovách konania štátu a ich výške (trovy spojené so znaleckým dokazovaním) bude rozhodované samostatným uznesením.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP)

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá toto rozhodnutie ohľadne starostlivosti o maloletého, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých detí je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý bydlisko, určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP).

Otec, kolízny opatrovník a prokurátor sa po vyhlásení rozsudku práva odvolania výslovne vzdali.